

ANA SAYFA HABERLER POLİTİKA KADIN GENÇLİK EKOLOJİ ÇALIŞMA YAŞAMI TÜM HABERLER GİRİŞ

KÜLTÜR SANAT DÜNYA EKONOMİ YEREL SPOR SEÇİM GÜNDEMİ GÜNDEM PANORAMA

POLİTİKA

ANA SAYFAYA

+ 24

Oran: Kürtler ırmağın gidiş yönüne Erdoğan tersine yüzüyor

15 Mayıs 09:17
2016

Resimler ile Kaydet
Kaydet

Yazdır

DENİZ NAZLIM

ANKARA (DİHA) - Prof. Dr. Baskın Oran, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın "başkanlık sistemi" için dayattığı uygulamaları "ırmağın tersine yüzme" şeklinde değerlendirirken, bunun karşısında Kürt hareketinin "demokratik özerklik" talebini ise "ırmağın gidiş yönünde" şeklinde ifade etti. Kürt hareketinin "Meclis AKP'nin değil. Sonuna kadar orada direnmeliyiz" tahlilini siyaset bilimi ve tarihi bakımından son derece doğru bulduğunu da belirten Oran, dokunulmazlıklar konusunda CHP'nin "evet" tavrını ise "Pervasızlığı son örneği" şeklinde eleştirdi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın "başkanlık" talebiyle başlayan savaş süreci sonrası Türkiye siyaseti önemli bir krizin içine girerken Prof. Dr. Baskın Oran, güncel gelişmeleri değerlendirdi.

'Toplumun yarısını diğer yarısına düşman edecekler'

Oran, başkanlık talebinin topluma yukarıdan dayatıldığını ve Türkiye tarihindeki anayasaları yapma yöntemine benzese de bu kez dayatmanın boyutlarının çok farklı olduğunu söyledi. Toplumsal haklarını isteyen herkese polisin saldırdığını, insanların düşünüp hissettiklerini söyleme ortamının tamamen ortadan kalktığını belirten Oran, "Böyle bir durumda başkanlık rejimi getirilmek isteniyor. Bu toplumun yarısının diğer yarısına düşman edildiği bir ortam yaratır. Çok tehlikeli" diye konuştu.

'Erdoğan koalisyon ile ayakta durmaya çalışıyor'

Oran, Erdoğan'ın diktatörlüğe koşar adım gitmesinde muhalefetin zayıflığının ya da hiç olmasının etkin olduğunu ama asıl etkenin Erdoğan'ın kurmaya çalıştığı "Kürt karşıtı" koalisyon olduğunu söyledi. "Erdoğan bir koalisyon ile ayakta durmaya çalışıyor" diyen Oran, "Kafasındaki koalisyonun bileşenleri şunlar: Kendisi, TSK, MİT, MHP ve Ulusalçılar. Peki bu koalisyonun ortak paydası ne? Kürtlere karşı olmak. Buradan yine aynı noktaya geliyoruz. Kürtler dışlanıyor. Parlamentodan atılıyor. İşte bu bölücülüktür" diye açıkladı.

Silahlı mücadelenin şehirlere yayılmasına eleştirel yaklaşan Oran, "Erdoğan bundan yararlanıyor. Erdoğan'ın HDP'nin parlamentodaki varlığı devam eder de Kürtler bütün Türkiye'ye teşmil edilecek bir adem-i merkezîyetçilik planı içinde mutlu olarak Türkiye'ye entegre olurlar diye ödü kopuyor. Çünkü kendisinin başkanlık hayallerinin sonu olur" dedi.

'Erdoğan'ın istediği diktatörlüktür'

Dünyada başkanlık rejimlerinin kaba olarak ikiye ayrıldığını söyleyen Oran, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Federal bir sistem bulunan ülkelerde bütün eyaletleri bir araya toplayacak anlamda bir başkan. ABD'deki gibi. İkincisi ise böyle bir durum olmaksızın bir kişinin diktatoryasını kurmak için başkanlık sistemi. Latin Amerika'dakiler gibi. Türkiye'de federal bir yapı yok, üniter bir devlet. Yalnız, 'üniter' dendiği zaman her şeyin merkezden idare edildiği bir rejim anlaşılmalıdır. Aksi takdirde, üniter bir devlet olan Büyük Britanya'da dört parlamento, hükümet ve başbakan olmazdı. Üniter devlet, yerel yetkilerin merkezden verildiği ve gerekirse geri alındığı devlet türüne denir. Türkiye'de gerek Kürtleri sisteme gönülden bağlayacak gerekse bütün Türkiye'nin kendini ilgilendiren konularda söz söylemesine olanak verecek bir Anayasa lazım. Ama Erdoğan bunun tam tersini istiyor. Yerel yönetimleri güçlendiren,

- Diğer başlıklar

< 1 >

15.05.2016

15:40 Soykırım belgesiyle ilgili bir tutuklama daha
1

15:27 Katledilen Veysel ve Reşit İşbilir'in mezarı tahrip edildi
2

15:26 Kömürden kurtul geleceğini kurtar!
1

15:26 5 genç vicdani reddini açıkladı
5

15:14 Üstün: AKP'nin saldırdığı HDP şahsında yeni yaşamdır
9

14:31 Nisêbin yeniden havadan bombalandı
1

14:06 Erdem Gül: 'Casusluk' iddiası siyasi suçlama

13:56 HDP'den 15 Mayıs kutlaması

13:56 İHD Ankara Şubesi yeni yönetimini belirliyor
5

13:53 Şirnex'te 14 saatte çatışmalar aralıksız sürüyor
7

13:50 Yüksek'in tutuklanması Dersim'de protesto edildi
4

13:36 Yeni Yüzyıl Gazetesi kapatıldı

13:35 Qamûşan'da 4 HPG'linin yaşamını yitirdiği iddiası

13:31 Savcı 5N1K'yi sorguladı
2

12:56 MHP'de 'muhaliflerden' ortak bildiri

DİHA'NİN OBJEKTİFİNDEN

UNUTMAYACAĞIZ!

Fotoğraf : Elif Çetiner 04-05-2016 - İstanbul

FOTO GALERİLERİ

Soykırım belgesiyle ilgili bir tutuklama daha

ademimerkeziyetçilik getiren bir anayasa Erdoğan'ın istediği anayasanın tam tersi. Çünkü yapılması gereken anayasa dengeler ve denetimler getirecek. Merkezî yönetim ile bölgesel yönetimin birbirini denetlediği, yargının bağımsız ve basın güçlü olduğu bir sistem getirecek. Hâlbuki Erdoğan'ın istediği sadece kendi dediğinin geçerli olduğu bir sistem. Bunun adı diktatordur kardeşim. İsteddiği bu Erdoğan'ın."

'Erdoğan ırmağın tersine yüzüyor'

"Ama Erdoğan bunu yapamayacak" diye sözlerini sürdüren Oran, 21. yüzyılda artık 1930'ların sisteminin kurulmasının mümkün olmadığı söyledi. Oran, şu değerlendirmede bulundu:

"Buna karşı şunu söyleyebilirler. 'Efendim Macaristan'da bir başbakan çıktı AB'nin içinde faşizan bir yönetim kurmaya çalışıyor. Putin Rusya'da aynı şeyi yapıyor. ABD'de Trump başkan adayı olmak için hızla ilerliyor.' Evet demokratik yönetimlere karşı bir anti-demokratik akım var. Çünkü Bush'un rezil ettiği Ortadoğu düzeni yüzünden IŞİD vahşileri doğdu, Avrupa da mültecilere bu kötü reaksiyonu gösteriyor. Kaos dönemlerinde daima olur böyle şeyler ama sonra oturur. Onun için, ırmağı 100 metrelik bir su olarak almazsak, doğduğu yerden denize döktüğü yere kadar alırsak, Erdoğan bu kaostan yararlanarak ırmağın tersinde yüzüyor."

'AKP içindeki çatlaklar kısa vadede derinleşmez'

Oran, son günlerde Pelikan dosyasıyla iyice açığa çıkan ve Başbakan Davutoğlu'nun "görevden alınmasına" kadar varan AKP içi çatışmalara da değindi. Kısa vadede AKP içinde ve Erdoğan'a yönelik çatlakların derinleşmeyeceği görüşünde olan Oran, "Çünkü Erdoğan partiye çok güçlü biçimde hâkim" dedi.

Erdoğan'ın Kemalizm'in geçmiş aşırılıklarını kullanıyor

Oran, "Niye hakim? Kemalizm'in aşırılıkları sayesinde. Çünkü Kemalist zihniyetin uyguladığı laikçilik Türkiye'de Müslüman kitleleri çok hırpaladı. Neydi o, başörtülü kızları üniversitelere sokmama rezaleti? Başörtülü anaları mezuniyet töreni yapılan stadyumlara sokmama rezaleti?" diye konuştu. Müslüman kitlelerde, 'AKP bizim oylarımızla başa gelmişken yine giderse aynı şeyler olur' korkusunun halen hakim olduğuna dikkat çeken Oran, "Böyle bir olasılık yok. Fakat Erdoğan kendisini iktidara getiren bu mazlumiyet duygusundan yararlanarak şu anda korkunç mazlumiyetler yaratıyor" dedi.

Oran şöyle devam etti: "Kemalizm'in laiklik aşırılığıyla demek istediğim şu: Mustafa Kemal Atatürk, 1923 ve 24'ten itibaren yukarıdan devrim yaptı. Bu, normaldi ve hatta o şartlarda gerekliydi. Fakat şunu bilmek gerekiyor. Yukarıdan devrim tek atımlık silahtır. Eğer ikinciyi, üçüncüyü atmaya kalkarsan namlu kendi yüzüne patlar. Nitekim biz bunu Türkiye siyasi tarihi içinde yaşadık. Kemalizm aslında 14 Mayıs 1950 tarihinde müthiş bir fırsat yakaladı. 'Oda sıcaklığına gelme' fırsatı. Fakat kalktı, yukarıdan devrimi 1960'da ikinci, 1971'de üçüncü ve 1980'de dördüncü, 1997'de beşinci defa patlamaya kalktı. Netice, Erdoğan'ın iktidara gelip inanılmaz kötülükler yapması oldu" değerlendirmesinde bulundu.

'Kürtler ırmak yönünde yüzüyor'

Oran, Erdoğan'ın tersine Kürt hareketinin ırmağın gidiş yönünde talepler ileri sürdüğünü söyledi. Oran, "Demokratik özerklik" taleplerinin son derece haklı olduğunu altını çizdi ve ekledi: "Bir başkasının ademimerkeziyetçilik, bir diğerinin yerel yönetimlerin güçlenmesi şeklinde adlandırabileceği talepler ırmağın gidiş yönündeki taleplerdir."

Zamanımızda hiçbir akli başında ve medeni devletin merkezden yönetilmediğini söyleyen Oran, "Bunun karşısında genellikle Fransa örneğini veriyor meseleyi bilmeyenler. Strazburg'un bulunduğu bölgede henüz daha Fransızcaya tercüme edilmemiş Almanca kanunlar geçerlidir. Fransa'nın Bask bölgesi ilkokuldan üniversiteye kadar kendi dilinde eğitim yapabilir. Fransa'nın Korsika adasında yerel bir parlamento vardır. Bu parlamento Korsika için çıkartılacak kanunlar konusunda Paris'teki Fransa parlamentosuna öneri yapma yetkisine sahiptir. Fransa'da bu gelişmeler 1951'den beri sürüyor. 1981'de çok hızlandı. Anayasaya da girdi. Hani merkezî devletti Fransa! Artık akli başında, gelişmiş olup ülkeyi sadece başkentten yöneteceğim diyen devlet düşünülemez. Onun için Türkiye'nin de ademimerkeziyetçiliğe gitmesi gerekiyor" diye konuştu.

'Kürtler Türkiye için ademimerkeziyetçilik istiyor'

Oran, HDP'nin "Diyarbakır'da parlamento kurarız" şeklinde çıkışının ise Erdoğan ve ulusalcılar tarafından istismar edilebileceğini söyledi ve "Halbuki Kürtler 25-26 bölgede ademimerkeziyetçiliğin güçlendirilmesi ve bölgesel meclisler kurulmasını önerdiler. Laf çoğu zaman özden, içerikten önemlidir. Bunları söylerken çok dikkatli davranmak gerekiyor. Karşı tarafın istismar etmemesi için. Yerel özerklik dediğin zaman aynı cümle içinde, noktalı virgül bile koymadan bütün Türkiye'nin ademimerkeziyetçiliğe kavuşması gerektiğini söylemek lazım" diye vurguladı.

'Meclis devletten önce vardı'

Kürt hareketinin "Meclis AKP'nin değil. Devletten önce kuruldu. Sonuna kadar orada direnmeliyiz" şeklindeki tahlilini ise hem siyaset bilimi hem de siyasi tarih açısından son derece doğru bulduğunu belirten Oran, şöyle açıkladı: "Çünkü Meclis 23 Nisan 1920'de kuruldu. Devlet 24 Temmuz 1923'te Lozan'da, 3 yıl sonra kuruldu. Rejim ise 29 Ekim 1923'te kuruldu. Bu doğru tespitten kalkarak Kürtler parlamentoyu terk etmemeli, sahip çıkmalıdır. Orada gayrimüslim Türkiyelilerin, Kürtlerin ve solcuların, bütün bu dezavantajlı ve baskı altındaki grupların seslerini duyurmaya devam etmeleri lazım. Eğer atılırlarsa Meclis'ten, bu Erdoğan rejiminin ayıbı ve korkunç hatası olarak tarihe geçer."

'Kılıçdaroğlu'nu hiç anlamadım'

Oran, dokunulmazlıkların kaldırılmasına ilişkin CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun "Anayasaya aykırı ama 'evet' diyeceğiz" tutumunu ise "Bu kadar okumuş yazmışlığımla ben bu lafı hiç anlamadım. Bu rezaletin son perdesidir" diye değerlendirdi. CHP'nin muhalefeti güçlendirmek için sonuna kadar Meclis'te HDP'ye sahip çıkması

EN ÇOK OKUNANLAR

Muhabirimiz Soydan'ın haberleri 'casusluk faaliyeti' sayıldı - YENİLENDİ 1

Şirnex'te tugay ve emniyete eşzamanlı saldırı 3

Kamuran Yüksek: Daha güçlü mücadele etmeliyiz 1

Direniş alanlarına giremeyen devlet Şirnex'i bombalıyor 6

Şirnex'te şarapnel parçası isabet eden yaşlı kadın yaralandı

Qamişlo kent merkezinde bomba yüklü araç patlatıldı - YENİLENDİ 3

Oremar'da çatışmalar şiddetlenince 2'nci Ordu Komutanı gönderildi 3

Terolar'da asker TV 10'un yayını kesti 5

Önder: Başımız toprağa düşer, dizimiz düşmez 4

Korucu Babat: Devletin gerçek yüzünü gördüm! 5

gerektiği söyleyen Oran, "Burada sadece HDP'li milletvekillerine sahip çıkmıyor ki. Meclis'e sahip çıkıyor. Çünkü HDP'liler oradan atıldıkları zaman baskın biçiminde bir ara seçime veya seçime gidebilir. Kendi ayağına böyle kurşun sıkmak olur mu!" şeklinde konuştu.

'Erdoğan AB'ye vurmuyor, iç tribünlere oynuyor

Oran, Erdoğan'ın Batı'da berbat bir profili olduğunu ancak bunun hiç önemli olmadığını söyledi ve "Erdoğan bunları söylerken iç tribünlere oynuyor. Avrupalılara söylemiyor ki hiçbirini. Dikkat edelim, 'Yahu' diye başlıyor 'yahu' diye bitiriyor cümlelerini. Çünkü halk böyle konuşur. Erdoğan bunu bilinçli yapıyor. Halk çocuğu gibi gözükme için halk dalkavukluğu yapıyor. Yarın öbür gün 'Bizim bütün amacımız AB'ye girmek' diye duyarsak şaşmayalım" ifadelerinde bulundu.

'İnsanları yeterince korkutursan otoriteye sığınır'

Erdoğan'ın tüm politikalarını yakın bir tarih için planladığı bir baskın seçim yahut referanduma yönelik olarak yürüttüğünü söyleyen Erdoğan, "Zaten referandum ve plebisit dünyanın en anti-demokratik yöntemleri arasındadır. Çünkü alacağın cevap sorduğun soruya bakar. Mesela, 'Mevcut terör ve istikrarsızlık ortamını mı istiyorsunuz yoksa bu terör ve istikrarsızlık ortamının ortadan kaldıracak güçlü bir yönetim mi istiyorsunuz" mealinde soruldu mu, alacağın cevap bellidir. Erdoğan şu kuralı çok iyi bilmekte ve uygulamaktadır: 'İnsanları yeterince korkutursan otoriteye sığınır.' Bütün yaşadığımız bu cümleyle özetlenebilir" dedi.

(mö)

Paylaş PAYLAŞ   TWEET +1   PAYLAŞ   in PAYLAŞ
